Omring Thuiszorg
Werkinstructiemap

Toepassingsgebied:		Omring Thuiszorg
HKZ-nummer	:	2
Beheerder	:	manager ergocoaches
Documenteigenaar	:	projectmanager
Versie	:	05, dd. 29-03-2012
Vastgesteld door	:	directeur
Datum vaststelling	:	29-03-2012
Datum evaluatie	:	29-03-2015

Gebruik steunkousenhulpmiddelen (werkinstructie)

1. Doel van de werkinstructie

Deze werkinstructie beschrijft hoe om te gaan met het inzetten van steunkousenhulpmiddelen bij de zorgverlening aan cliënten thuis met een Therapeutische Elastische Kous (verder te noemen TEK of steunkous) in de thuissituatie.

Subdoelen:

- De inzet van steunkousenhulpmiddelen bevordert de therapietrouw mbt het dragen van een steunkous;
- De fysieke belasting voor medewerker en de cliënt wordt beperkt conform arbo-richtlijnen/praktijkregels voor fysieke belasting;
- De cliënt is zo veel mogelijk zelfredzaam, de zelfstandigheid wordt bevorderd en de inzet van geïndiceerde zorg wordt zo veel mogelijk beperkt tot het hoogst noodzakelijke;
- De improductieve uren, met name in de buitengebieden, worden beperkt;
- De TEK behoudt langer de therapeutische druk.

2. Uitgangspunt

- Als uitgangspunt dient de cliënt altijd gestimuleerd te worden de steunkous zelf aan- en/of uit te trekken.
- De medewerkers van de zorgteams krijgen allemaal de basiscursus Tillen & Transfer door Omring Thuiszorg aangeboden. Hierna is er de mogelijkheid voor het volgen van de e-learning ‘Tillen en Transfer’ en training on the job door de ergocoach.
- In elke regio werken ergocoaches. Dit zijn teamleden die naast hun uitvoerende taken een extra verantwoordelijkheid op zich hebben genomen voor de preventie en vermindering van fysieke belasting. Hierbij gaat de aandacht niet alleen naar tillen of transfers maar ook naar fysieke belasting in bredere zin.

3. Soorten hulpmiddelen

In deze paragraaf worden de verschillende soorten steunkousenhulpmiddelen beschreven.

Notie vooraf:
Elk hulpmiddel is te vervangen door een vergelijkbaar middel van een ander merk. In het onderstaand overzicht is uitgegaan van:

- de meest gebruikte hulpmiddelen
- de reeds bestaande ervaringen van Omring Thuiszorg met de service van desbetreffende hulpmiddelenleveranciers
- financieringsmogelijkheden vanuit de zorgverzekeringswet

3.1 Slide

- Een slide is een aan- en/of uittrekhulpmiddel van glad materiaal.
- Een slide is nodig bij ELKE cliënt die een TEK heeft boven drukklasse 1.

Merk	**Aan- en/of uittrekhulpmiddel**	**Bijzonderheid**	**Doelgroep**
Gus Basic	Aan- en uittrekhulpmiddel	Goedkoper dan Arion	Vooral bedoeld voor hulpverlenersituaties en thuiszorg
Gus Standard 150	Aan- en uittrekhulpmiddel	Goedkoper dan Arion	Vooral bedoeld voor complexe aan- en/of uittrekproblemen zoals bijv AG-kous, extreme omvang van benen (erg dikke benen)
Gus Comfort	Aan- en uittrekhulpmiddel	Goedkoper dan Arion	Vooral bedoeld voor kousen met gesloten en open teenstuk en als uittrekhulpmiddel. Is echte alles in 1 hulpmiddel
Sim-slide	Aan- en uittrekhulpmiddel		Voor cliënten met kousen met dichte tenen
Easy-Slide-Caran	Aan- en uittrekhulpmiddel		Voor cliënten met kousen met dichte tenen
Arion Easy-Slide	Aantrekhulpmiddel		Voor cliënten met kousen met open tenen
Easy-Off	Uittrekhulpmiddel		Voor cliënten met kousen met open tenen

3.2 Stoffen handschoenen

- Een handschoen (stof of rubber) is nodig bij ELKE cliënt die een TEK heeft

Merk	**Bijzonderheid**	**Doelgroep**
Doove Venocare	- Zuurstof doorlatend stoffen handschoen met noppen - Moet bij cliënt blijven liggen ivm hygiëne - Hebben voldoende grip - Machine wasbaar - Aanzienlijke reductie van fysieke belasting van handen, vingers en polsen bij het aan en uitrekken van TEK	- Cliënt en met name medewerker met rubberallergie of huidprobleem - Medewerker die meer grip wilt bij aan/uittrekken TEK
Gus Glove	- Zuurstof doorlatend stoffen handschoen met noppen - Moet bij cliënt blijven liggen ivm hygiëne - Hebben voldoende grip. - Machine wasbaar - Aanzienlijke reductie van	- Cliënt en met name medewerker met rubberallergie of huidprobleem - Medewerker die meer grip wilt bij aan/uittrekken TEK

	fysieke belasting van handen, vingers en polsen bij het aan en uitrekken van TEK	

3.3 Rubber huishoudhandschoen

- Een handschoen (stof of rubber) is nodig bij ELKE cliënt die een TEK heeft.

Merk	**Bijzonderheid**	**Doelgroep**
Arion	- Rubber handschoen antislip met noppen - Aanzienlijke reductie van fysieke belasting van handen, vingers en polsen bij het aan en uitrekken van TEK	Cliënt en medewerker

3.4 Antislipmatje

- Een antislipmatje is in bijna elke situatie nodig

Merk	**Bijzonderheid**	**Doelgroep**
Gus Grip	Cliënt zet de voet tijdens het aantrekken op het antislipmatje, omdat de kous van zijn plaats schuift bij het verwijderen van de slide. De TEK blijft hierdoor goed op zijn plaats zonder dat cliënt diep hoeft te bukken. Tevens kun je nog lichte correctie toepassen.	Cliënt
Arion (anti-slipmat)	Cliënt zet de voet tijdens het aantrekken op het antislipmatje, omdat de kous van zijn plaats schuift bij het verwijderen van de slide. De TEK blijft hierdoor goed op zijn plaats zonder dat cliënt diep hoeft te bukken. Tevens kun je nog lichte correctie toepassen.	Cliënt

3.5 Dressbudy on

Dit hulpmiddel is niet altijd nodig

Merk	**Bijzonderheid**	**Doelgroep**
Dressbudy	- Het is aantrekhulpmiddel - Dressbudy verlicht het aantrekken van de TEK kous - Het is een IJzeren beugel met 2 balletjes - Dressbudy is soort van verlengde arm - Vergoeding via de ziektekostenverzekeraar	Cliënten die niet goed bij tenen/voeten kunnen komen. Bijvoorbeeld door een slechte handfunctie of niet goed kunnen bukken.

3.6 Dressbudy on/of

Dit hulpmiddel is niet altijd nodig

Merk	Bijzonderheid	Doelgroep
Dressbudy	- Het is een aan- en uittrekhulpmiddel - Het is een IJzeren beugel met 2 of 4 balletjes. - Dressbudy is soort van verlengde arm. - Vergoeding via de ziektekostenverzekeraar.	Cliënten die niet goed bij tenen/voeten kunnen komen. Bijvoorbeeld door een slechte handfunctie of niet goed kunnen bukken.

3.7 Teenkousje

Merk	Bijzonderheid	Doelgroep
Geleverd bij steunkous	Bij de meeste steunkousen met open teen wordt een klein blauw kousje geleverd dat bij het aantrekken over de tenen wordt gedaan om de steunkous te beschermen tegen beschadiging door scherpe teennagels. Dit is geen zogenaamd 'steunkousenhulpmiddel'.	Cliënten met steunkous met open teen.

4. Stappenplan mbt het gebruik van steunkousenhulpmiddelen

4.1 Vaststelling noodzaak van gebruik steunkous

De huisarts of specialist bepaalt of de cliënt een steunkous nodig heeft.

4.2. Redenen voor het gebruik van steunkoushulpmiddelen

Een steunkousenhulpmiddel is nodig in de volgende situaties:

- Niet kunnen voorover bukken en reiken tot de tenen
- Evenwichtsstoornis, waardoor niet voorover kunnen bukken
- Zwaarlijvigheid en zwangerschap
- Zeer slechte handfunctie
- Conditionele beperkingen (de krachtsinspanning is te belastend)
- Afwijkende vorm van voet of been, waardoor het smalle gedeelte van de kous over de dikkere delen van voet en been getrokken moet worden.
- Kousen van drukklasse 2 of hoger, die zeer strak zitten
- Verstandelijke beperkingen

4.3 Indicatiestelling bij steunkousen

- Bij élke nieuwe cliënt die wordt aangemeld/ zich zelf aanmeldt met een vraag om hulp bij steunkousen, wordt een AWBZ-indicatie aangevraagd dmv een SIP met de omschrijving 'het *aanleren van* het zelf aan- en uittrekken van de steunkousen'. In dit geval wordt een indicatie voor 6 weken afgegeven. Doel van deze indicatie is dat de cliënt en/of diens mantelzorger geleerd wordt om in deze periode zelf de steunkous aan- en uit te trekken met het bij hem/haar passende steunkousenhulpmiddel(en).

- Elke cliënt krijgt in dit eerste gesprek de folder ‘Informatie voor mensen die steunkousen gaan dragen’ uitgereikt.
- Met elke cliënt (en bij voorkeur ook de inwonende mantelzorger indien aanwezig) wordt de motivatie besproken om de cliënt zelf de steunkousen aan- en uit te leren trekken. Zie ook de subdoelen in paragraaf 1.
- Pas als blijkt dat de cliënt en/of diens mantelzorger na 6 weken nog steeds niet de steunkous kan aan- en/of uittrekken en er geen zicht op is dat de cliënt dit kan leren, wordt een langdurige indicatie aangevraagd.

4.4 Aanvraag steunkousenhulpmiddel

De aanvraag van alle hulpmiddelen kan verlopen via www.mijnzorgplein.nl. Dit is een werkwijze die in opdracht van UVIT is afgesproken UVIT is de grootste ziektekostenverzekeraar in onze regio.

Tips bij invullen:

- Benoem in de aanvraag altijd dat het er om gaat dat het hulpmiddel noodzakelijk is om de zelfredzaamheid van de cliënt te bevorderen. Als je beschrijft dat je het hulpmiddel nodig hebt als middel om arbeidsomstandigheden van medewerker te verbeteren, kan dit een reden zijn voor afwijzing van de aanvraag.
- Als cliënt ook reguliere thuiszorg (Verpleging/Verzorging) krijgt, omschrijf dan concreet op welke dagen en tijdstippen je komt. Als je elke ochtend en avond komt om andere zorg te verlenen, verwacht de zorgverzekeraar dat de zorgverlener de kousen aan- en uittrekt. Benoem concreet dat de cliënt of de partner/mantelzorger tijdens deze zorgmomenten zelf de steunkousen aan- en/of uittrekt wat de zelfredzaamheid van de cliënt bevordert.
- Het hulpmiddel wordt hierna opgestuurd naar de cliënt.

4.5 Vaststelling van het gewenste en noodzakelijke hulpmiddel

De volgende personen kunnen vaststellen welk hulpmiddel/ welke hulpmiddelen voor de cliënt het meest geschikt is/zijn:

- Ergocoach (financiering binnen indicatie van de cliënt of anders AIV) ism cliënt
- Ergotherapeut als ergocoach er niet uitkomt ism cliënt
- Elliezo bezoekt mensen thuis en proberen het meest geschikte hulpmiddel uit.

4.6 Instructie van de cliënt bij het gebruiken van steunkousenhulpmiddelen

Er zijn verschillende functionarissen die de cliënt kunnen leren om steunkousenhulpmiddelen te gebruiken.

Extern kan dit door de volgende functionarissen gebeuren:

- De huisarts of specialist die de TEK voorschrijft, draagt zorg voor instructie steunkousenhulpmiddel. Bijvoorbeeld op de polikliniek of door de POH uit de huisartsenpraktijk;
- De bandagist (particuliere instantie die de steunkous aanmeet);
- De extramurale ergotherapeut. Dit valt veelal onder de aanvullende ziektekostenverzekering.

Intern kan het door de volgende functionarissen gebeuren:

- De ergocoach, (coördinerend) (wijk-)verpleegkundige of andere thuiszorgprofessional. De uren worden gefinancierd vanuit AWBZ-indicatie van de cliënt (Verpleging en veelal Persoonlijke Verzorging).
- De ergocoach of (coördinerend) (wijk-)verpleegkundige. De uren worden gefinancierd vanuit de AWBZ middels het product AIV (Advies Instructie Voorlichting). Het uitgangspunt is echter dat het leren werken met steunkousenhulpmiddelen altijd in eerste instantie vanuit de AWBZ-indicatie van de cliënt gebeurt.

4.7 Financiering van de steunkousenhulpmiddelen

- Steunkousenhulpmiddelen worden niet standaard vergoed. Ze worden alleen vergoed als hierdoor de zelfredzaamheid van de cliënt wordt bevorderd. Het zit niet in basisverzekering en soms zitten hulpmiddelen (per merk en verzekeraar verschillend) in aanvullende verzekering.
- De cliënt is verplicht de benodigde steunkousenhulpmiddelen aan te schaffen die noodzakelijk zijn voor het verantwoord helpen bij aan- en uittrekken van de steunkous conform de arbocatalogus. Dit betreft ook de bijbehorende handschoenen. (Zie ook 'Algemene Voorwaarden voor Zorg zonder verblijf')
- Het is de bedoeling dat de cliënt de officiële hulpmiddelen aanschaft en niet om 'nagemaakte' hulpmiddelen zoals bijvoorbeeld zelf genaaide slides van voeringstof die niet voldoen aan de eisen van dergelijke hulpmiddelen.
- Als de cliënt door het aanschaffen en het gebruiken van een steunkousenhulpmiddel de steunkous zelf kan aan- en/of uittrekken, is de cliënt ook verplicht deze hulpmiddelen aan te schaffen. In dit geval zal de zorgverlening voor wat betreft deze handelingen worden beëindigd.
- Sommige steunkousenhulpmiddelen zijn met korting voor cliënten van Omring Thuiszorg te kopen in de thuiszorgwinkel van Omring.

5. Referenties

'Implementatieplan Steun de steunkous', Gezonder zorgen, november 2005.
'Protocol Steun de steunkous', Gezonder zorgen, november 2005.
'De-altijd-bij-de-hand-informatie.thz Steun de steunkous, Gezonder zorgen, november 2005.
Diverse filmpjes met instructies rondom steunkousenhulpmiddelen (Bron: Locomotion).
'Algemene Voorwaarden voor Zorg zonder verblijf'
Folder 'Informatie voor mensen die steunkousen gaan dragen'
van Omring Thuiszorg, februari 2012.